

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
Факултет спорта и физичког васпитања

**Разлози напуштања веслања у кадетском и јуниорском
узрасту**

МАСТЕР РАД

Кандидат
Милица Водогaз 4049/2021

Ментор
Ванр. проф. др Дарко Митровић

Београд, 2022.

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
Факултет спорта и физичког васпитања

**Разлози напуштања веслања у кадетском и јуниорском
узрасту**

МАСТЕР РАД

Кандидат
Милица Водогаз 4049/2021

Комисија:

Ванр. проф. др Дарко Митровић, ментор

Доцент др Жељко Рајковић, члан

Ванр. проф. др Сандра Раденовић, члан

Београд, 2022.

САЖЕТАК

Број регистрованих веслача у Веслачком савезу Србије (ВСС) значајно је опао у последњих 20 година, са 1500 на око 700 активних веслача у последњих 6 година. Субјективни разлози за прекид тренирања описани су у истраживањима из других спортова. За испитивање разлога за прекид тренирања веслања коришћена је анкета специјално сачињена за ову прилику, која је примењена на узорку од 40 младих веслача из 4 клуба у Србији. Када се међусобно упореде групе фактора које имају утицај на прекид тренирања веслања може се закључити да предњаче социоекономски статус, објективни и организациони фактори, персоналне сопособности и односи између веслача. По утицају следи однос између веслача и тренера, веслача и родитеља и на крају родитеља и тренера. Обзиром на велики број веслача који прекида да тренира веслање сваке године потребно је детаљније истраживати овај феномен како генерално, тако и специфично по клубовима па све до појединачног веслача. Анализом резултата могуће је утицати на смањивање појединих фактора чиме се остварује дуже задржавање веслача у овом спорту.

Кључне речи: веслач, родитељ, тренер, мотивација, социоекономски фактор.

ABSTRACT

The number of registered rowers in the Rowing Association of Serbia has significantly decreased in the last 20 years, from 1500 to about 700 active rowers in the last 6 years. Subjective reasons for stopping training have been described in research from other sports. In order to examine the reasons for the interruption of rowing training, a survey specially created for this occasion was used, which was applied to a sample of 40 young rowers from 4 clubs in Serbia. When the groups of factors that have an impact on the cessation of rowing training are compared, it can be concluded that socioeconomic status, objective and organizational factors, personal characteristics and relationships between rowers are leading. In terms of influence, the relationship between the rower and the coach, the rower and the parent, and finally the parent and the coach follow. Considering the large number of rowers who stop practicing rowing every year, it is necessary to investigate this phenomenon in more detail both in general, and specifically by clubs and down to the individual rower. By analyzing the results, it is possible to influence the reduction of certain factors, thus achieving a longer retention of rowers in this sport.

Key words: rower, parent, coach, motivation, socioeconomical factor

САДРЖАЈ

САЖЕТАК.....	1
ABSTRACT.....	2
САДРЖАЈ.....	3
1. УВОД.....	4
2. ТЕОРИЈСКИ ОКВИР РАДА	6
3. СПОРТСКО ВЕСЛАЊЕ	33
3.1. Дисциплине.....	33
3.2. Тренинг	35
3.3. Такмичења.....	37
3.4. Перспектива у бављењу спортским веслањем.....	38
4. ПРЕДМЕТ, ЦИЉ И МЕТОДЕ ИСТРАЖИВАЊА.....	39
4.1. Предмет истраживања.....	39
4.2. Циљ истраживања	39
4.3. Методе истраживања.....	39
4.3.1. Узорак варијабли.....	39
5. РЕЗУЛТАТИ СА ДИСКУСИЈОМ.....	44
5.1. Приказ резултата одговора на групу питања – шта је утицало на то да почнеш да тренираш веслање.....	44
5.2. Приказ резултата одговора на групу питања – однос веслача и родитеља.....	45
5.3. Приказ резултата одговора на групу питања – однос веслача и тренера.....	46
5.4. Приказ резултата одговора на групу питања – однос тренера и родитеља.....	47
5.5. Приказ резултата одговора на групу питања – персоналне способности и сарадња између веслача	48
5.6. Приказ резултата одговора на групу питања – социоекономски статус, објективни фактор и организација доласка на тренинг.....	49
6. ЗАКЉУЧАК.....	50
7. ЛИТЕРАТУРА.....	52

1. УВОД

У 20 веслачких клубова у Србији у последњих 10 година регистровано је око 700 веслача. Најчешћи случај је да се веслачи региструју пред такмичење јер то представља основ за њихов наступ. Сходно томе може се закључити да је број активних веслача нешто већи од броја регистрованих веслача, што све заједно представља изузетно мале вредности у односу на укупну популацију у Србији. У периоду почетништва велика је флукуација деце што значи да велики број деце стално долази у клуб, значајан број деце престане да тренира, док један мали број остане да тренира веслање дужи временски период. Да би веслачки спорт оставио довољан траг на дете потребан је дужи временски период, као и надражаји довољног обима и интензитета

Врхунски резултат тражи минимум 10 година активног бављења веслањем са изузетно квалитетним радом. Највише времена тренери потроше на основну обуку веслача и на учење основних правила понашања у клубу и на води. Тренеров рад је нешто олакшан када се може приступити групном и фронталном облику рада, насупрот појединачном. Све наведено је наглашено код свих спортова на води, а посебно наглашено код академског веслања које карактерише захтевни моторички стереотип, али и бројне опасности уз предвиђене мере безбедности.

С обзиром на веома мали број активних веслача ситуација се може променити једино ако се креира систем који се бори за свако дете понаособ, у том смислу веома су значајни разлози због којих се неко бави веслањем, као и могући разлози због којих би неко престао да тренира веслање. Слична истраживања су рађена у прошлости у спорту на различите начине (Трбојевић, 2018), и у различитим спортовима (хокеј, одбојка, рукомет), (Wuerth, Lee, Alfermann, 2004). Као битни фактори издвојили су се разлози за почетак тренирања, као и разлози за прекид тренирања веслања. Издвојени фактори значајни за прекид тренирања веслања су однос веслача и родитеља, однос веслача и тренера, однос тренера и родитеља, персоналне

способности и сарадња између веслача као и социоекономски статус, објективни и организациони фактори.

Предмет рада представљају разлози за напуштање веслања у кадетском и јуниорском узрасту, како би се ти разлози у будућности умањили и процес тренинга у веслачким клубовим постао ефикаснији и ефктивнији.

2. ТЕОРИЈСКИ ОКВИР РАДА

Број регистрованих веслача у Веслачком савезу Србије значајно је опао у последњих 20 година. Са броја од 1500 активних веслача овај број је опао на између 600 и 700 веслача у последњих 6 година.

Велики број дисциплина на такмичењима организује се као директно финале, док у значајном броју сениорских трка учествује по свега неколико чамаца из још мање клубова (Митровић, Рајковић, 2020).

Поједине дисциплине уопште нису заступљене како у сениорској конкуренцији тако и у свим женским категоријама. Објективни разлози опадања чланства обухватају окупираност младих електронским играма, комуникацијом на електронским мрежама, финансијску кризу, повећање броја клубова који настају раздвајањем стручњака из већ постојећих клубова, али и лоше стратешко опредељење Веслачког савеза Србије да концентрише своје активности на рад са репрезентацијом на уштрб масовности и развоја клубског веслања (Трбојевић, 2018).

Утицај великих награда за спортске резултате кроз национална признања и пензије довео је до ситуације да се разни облици контрола и лабораторијских селекција врше превише често, тако да од великог фонда веслача клубског нивоа остаје само једна или две посаде чамца репрезентације који напослетку и тренира сама спремајући се за интернационална такмичења, на миру без стреса и страха од конкуренције.

Субјективни разлози за одустајање од тренинга описани су у истраживањима из других спортова (Delorme, Chalabaev, Raspaud, 2011; Fraser-Thomas, 2008; Wuerth, Lee, Alfermann, 2004) и обухватају мишљења спортиста о подршци њихових родитеља и пријатеља, финансијској ситуацији, плановима о даљем школовању, односима са тренером и осталим члановима клуба, спортском резултату, итд...

У оквиру теоријског оквира рада урађен је мали преглед стања у Веслачком савезу Србије, као програм развоја веслачког спорта у Србији (Митровић, 2022). Овај преглед стања веслачког спорта у Србији можемо сматрати полазном основом за истраживање које је предмет овог Мастер рада.

Веслачки савез Србије је правни наследник некадашњег Југословенског веслачког савеза, основаног 13.августа 1922. године у Љубљани. Оснивачкој скупштини Савеза присуствовали су делегати 12 веслачких клубова из Београда, Загреба, Љубљане, Сплита, Сушака, Задра, Осијека, Карловца, Великог Бечкерека и Вуковара. Тада је договорено да седиште Југословенског веслачког савеза буде у Београду.

Прво првенство Југославије одржано је 8. септембра 1923. године у Цриквеници, а већ наредне, 1924. године, наш Савез је примљен за ванредног члана Светске веслачке федерације (ФИСА), када је репрезентација Југославије први пут учествовала и на Европском првенству. Две године касније, 1926. године постали смо и редовни члан ФИСА. Први пут наша репрезентација је учествовала на Олимпијским играма 1936. у Берлину. Југословенски веслачки савез деловао је скоро 19 година, све до Априлског рата 1941. године, и за то време Југославија је била домаћин 33. Првенства Европе, које је одржано од 2. до 4. септембра 1932. године у Београду, на Ади Циганлији. Као куриозитет остаће забележено да је ово првенство отворио краљ Александар Карађорђевић. По завршетку Другог светског рата, 1945. године, формиран је Спортски одбор за веслање Фискултурног савеза Југославије. Прво првенство Југославије у новој држави одржано је 18. и 19. августа 1946. у Шибенику, да би 5. децембра 1948. био основан нови Веслачки савез Југославије. Седиште новог Савеза било је у Београду све до 1957. године, када је пресељено у Сплит. Овај Савез функционисао је 43 године, све до 1991. и распада Социјалистичке Федеративне Републике Југославије.

За то време, СФРЈ је била домаћин 46. првенства Европе 1956, Другог првенства света за сениоре 1966. године, Другог првенства света за омладинце 1971. године, као и Светских првенстава за сениоре 1979. и 1989. године. Ова међународна такмичења одржана су на Бледском језеру у Словенији, док је Светско првенство за јуниоре 1978. године одржано у Београду. У овом периоду први пут су се за репрезентацију Југославије на Европском првенству 1955. године у Букурешту такмичиле и жене, а национални тим учествовао је и на Првом првенству света за сениоре 1962. године.

Када је дошло до распада СФРЈ и формирања Савезне Републике Југославије 1991. године, Београд поново постаје седиште Веслачког савеза Југославије. Тада је на Оснивачкој скупштини Савеза за председника изабран Милорад Станулов, истакнути веслач и спортски

радник. Донета су и усклађена документа Савеза (Статут, Правила такмичења, Правилник о регистрацији и слично), оформљен је Извршни одбор, Одбор контроле, тренерска и судијска комисија, чиме је настављено чланство Југославије у Светској веслачкој федерацији, Купу Нација и Балканској федерацији.

Од 1996. године Веслачки савез Србије и Веслачки савез Југославије имају обједињено руководство на чије чело је изабран Данко Ђунић, некадашњи прослављени веслач и изузетни спортски радник. Савезна република Југославија престаје да постоји 2003. године и уместо ње се формира Државна заједница Србија и Црна Гора. Пратећи те промене Веслачки савез Југославије мења назив у Веслачки савез Србије и Црне Горе (ВССЦГ), а систем обједињеног руководства који је постојао од 1996. године наставља да функционише. Нови Савез наследио је сва права и обавезе ВСЈ и задржао чланство у међународним спортским институцијама. Те исте, 2003. године, наша земља била је домаћин Светског првенства за млађе сениоре (до 23 године старости), које је одржано од 24. до 27. јула у Београду, на Ади Циганлији.

Нове промене уследиле су у мају 2006. године, после референдума који је одржан у Црној Гори, након кога је Србија постала независна држава. Веслачки савез Србије и Црне Горе престаје да постоји, а његов континуитет и чланство у међународним организацијама наставља Веслачки савез Србије. Наша веслачка репрезентација почиње да се такмичи под државним обележјима Републике Србије, а 2008. године организује се Светско универзитетско првенство у Београду.

Потом су, у организационом смислу, уследили много већи изазови. Због рада Веслачког савеза Србије, резултата наших веслача и веслачица на међународном нивоу, али захваљујући и развоју земље, Београда и саме Аде Циганлије, створени су услови који су дозволили организовање и највећих светских такмичења, што је препознала и ФИСА. Београд је тако 2012. године организовао Светски куп, који је уједно био и Квалификациона параолимпијска регата за Параолимпијске игре у Лондону исте године. Уследиле су затим организација Европског првенства за сениоре 2014. и још два Светска купа - 2017. и 2018. године.

Круна рада Савеза ипак је уследила у септембру 2019, када је Светска веслачка федерација Србији доделила организацију сениорског Светског првенства 2023. године.

На територији Републике Србије развој веслачког спорта је почео изузетно рано у односу на већину спортова који су присутни на данашњој спортској сцени у Републици Србији.

Може се слободно рећи да развој веслачког спорта представља у спортском, културолошком, образовном и васпитном смислу велики део развоја спорта у Републици Србији. Отуда произилази и историјска одговорност веслачких клубова у спровођењу свремених тенденција у спорту у Републици Србији, али и у међународној веслачкој и спортској заједници.

Историјски подаци о настанку и развоју веслачких клубова на територији Републике Србије је најлакше представити табеларно. Од 20 клубова учлањених у Веслачки савез Србије, приказаћемо клубове који носе са собом значајан историјски развој веслачког спорта у Републици Србији.

ВЕСЛАЧКИ КЛУБ	МЕСТО	ГОДИНА ОСНИВАЊА
БЕГЕЈ	ЗРЕЊАНИН	1883
ДАНУБИУС	НОВИ САД	1885
ГРАФИЧАР	БЕОГРАД	1905
ПАЛИЋ	СУБОТИЦА	1920
ЦРВЕНА ЗВЕЗДА-БЕОГРАД	БЕОГРАД	1922
ТАМИШ	ПАНЧЕВО	1922
СМЕДЕРЕВО	СМЕДЕРЕВО	1924
ГАЛЕБ	ЗЕМУН	1928
ПАРТИЗАН	БЕОГРАД	1957

Табела 1. Приказује континуирани рад на развоју веслачког спорта најстаријих клубова у Републици Србији.

Визија Веслачког савеза Србије је унапређење квалитета живота и обогаћивање друштвених односа становника Републике Србије кроз бављење веслачким спортом, као елемента који је од суштинског значаја за развој њихове личности и здравог начина живота.

Мисија Веслачког савеза Србије представља развој организације веслачког спорта како би се створиле могућности да се што више грађана Републике Србије бави веслањем, са циљем развоја своје личности, одржавања доброг здравља, побољшања физичких способности,

бољег и сврсисходнијег коришћења слободног времена, унапређења квалитета живота и постизања врхунских спортских резултата.

У складу са својом мисијом и улогом, Веслачки савез Србије одређује следећа начела и циљеве развоја веслачког спорта:

- старање о развоју и унапређењу веслачког спорта на територији Републике Србије;
- стварање услова и старање о спортским активностима које за резултат имају врхунске резултате и спортски квалитет;
- рад на промоцији српског веслања у међународним и домаћим оквирима;
- обављање активности у складу са начелима World Rowing-a, као и у складу са начелима олимпијског покрета односно Олимпијске повеље Међународног олимпијског комитета;
- старање да у оквиру своје надлежности спроводи правила веслања и регулативе донете у складу са правилима World Rowing-a;
- борба против свих притисака политичког, религиозног и економског карактера, који могу угрозити спортска правила и једнаке шансе за све;
- борба против допинга и да ће поштовати одредбе Светског антидопинг кодекса и Закона о спречавању допинга у спорту;
- подстицање бављење веслањем, посебно деце и омладине;
- помагање и подстицање развоја спортске етике;
- борба против дискриминације сваке врсте;
- рад на заштити и унапређењу животне средине.

Институционални механизми у оквиру којих Веслачки савез Србије спроводи програм развоја веслачког спорта у Републици Србији су:

- **Министарство омладине и спорта** као део владе Републике Србије спроводи политику државе у спорту према члану 97. став 1. тачка 10. Устава Републике Србије, који гласи: Држава Србија обезбеђује и уређује систем у областима здравства, социјалне заштите, борачке и инвалидске заштите, бриге о деци, образовања, културе и заштите културних добара, спорта, јавног информисања; систем јавних служби.
- **Спортски савез Србије** обавља послове којима се обезбеђују услови за праћење, развој и унапређење спортске рекреације, спорта деце, укључујући физичко васпитање деце предшколског узраста и школски спорт, универзитетски спорт, спорт у дијаспори и врхунског спорта у неолимпијским спортовима, као и друге послове у складу са овим законом и Националном стратегијом развоја спорта.
- **Олимпијски комитет Србије** обавља послове којима се обезбеђују услови за: праћење, развој и унапређење врхунског спорта и система врхунског спорта у олимпијским спортовима, организацију и одржавање међународних спортских такмичења која су у надлежности Међународног олимпијског комитета, остваривање међудржавне и међународне спортске сарадње и реализацију програма

и пројеката из ове области који су од општег интереса за Републику Србију, као и друге послове у складу са овим законом.

Основни задатак државе је да уреди и обезбеди систем спорта у ком би њени грађани имали слободан приступ спорту где год да живе, без обзира на њихову способност. На нивоу локалне заједнице и друштва у целини, спорт може значајно допринети промоцији здравља и превенцији хроничних болести, развоју образовања деце и младих, родној равноправности и оснаживању жена, инклузији и благостању особа са инвалидитетом.

Опште је познато да се спортом представља држава у свету, афирмише њено културно богатство и да су спортисти најбољи амбасадори. У складу са том чињеницом спорт је у Уставу Републике Србије дефинисан као категорија од посебног друштвеног интереса чиме је држава препознала и уважила спорт као друштвену вредност о којој се стара Република, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе.

Спорт је у Уставу Републике Србије дефинисан као категорија од посебног друштвеног интереса и великим делом се финансира из буџета Републике Србије, буџета аутономне Покрајне и буџета локалних самоуправа. Услед таквог правног решења, Република, тј. њени надлежни органи имају право и дужност да одреде и осмисле циљеве, критеријуме и приоритете за улагање буџетских средстава у спорт.

Уставом је дефинисано и да Република Србија уређује и обезбеђује систем у области спорта. На нивоу Републике Србије су последњих година донети су Закон о спорту (“Сл. Гласник РС”, бр. 10 од 2016. године), Национална стратегија развоја спорта за период од 2014. до 2018. године (донета 2014. године) и бројна подзаконска акта чиме је у значајној мери уређен систем спорта код нас. Кроз закон и подзаконска акта јасно су дефинисана права и обавезе субјеката у области спорта, дефинисан општи интерес спорта од републичког до локалног нивоа, до детаља су разрађена права и обавезе спортиста и спортских стручњака (категоризација, стипендирање, национална признања), здравствене заштите, спречавања насиља и недоличног понашања на спортским приредбама, школовање, стручно оспособљавање и добијање дозволе за рад спортских стручњака, право на стручни рад итд.

Законом о спорту се предвиђа стратешко планирање спортског развоја, како на националном, тако и на локалном нивоу, а у циљу континуитета планирања и унапређења

система спорта уопште, а што ће довести и до успостављања кохерентног система извештавања и праћења постигнутих резултата, од спортских клубова.

Поред Закона о спорту (“Сл. Гласник РС”, бр. 10 од 2016. године), Националне стратегије развоја спорта од 2014. до 2018. године, Акционог плана за спровођење Националне стратегије спорта овај програм развоја веслачког спорта у Републици Србији се заснива на законима које је држава донела, а односе се на међународне правне прописе и то:

- Закон о ратификацији конвенције о насиљу и недоличном понашању гледалаца на спортским приредбама, посебно на фудбалским утакмицама („Службени лист СФРЈ – Међународни уговори“, број 9/90)
- Закон о ратификацији Европске конвенције против допинговања у спорту, са Додатком („Службени лист СФРЈ – Међународни уговори“, број 4/91)
- Закон о потврђивању Најробејског уговора о заштити олимпијских симбола, са Анексом („Службени лист СРЈ – Међународни уговори“, број 1/99)
- Закон о потврђивању Међународне конвенције против допинга у спорту („Службени гласник РС – Међународни уговори“, број 38/09)

Закон о спорту Републике Србије поштује и прати међународна спортска правила које је држава прихватањем потврдила (ратификовала), а која су такође стратешка документа као основ програма развоја веслачког спорта у Републици Србији, и то:

- Уједињене нације
- Савет Европе
- Европска Унија

Уједињене нације:

- Међународна повеља о физичком образовању и спорту УНЕСКО-а
- Резолуција Генералне скупштине Уједињених нација 58/5 – „Спорт као средство за промоцију образовања, здравља, развоја и мира“.

Савет Европе:

- Европска спортска повеља
- Кодекс спортске етике
- Европска повеља о спорту за све
- Европски Манифест – Млади и спорт
- Препорука бр. П (95) – „О значају спорта за друштво“
- РЕЗОЛУЦИЈА – „О принципима доброг управљања у спорту“
- Препорука бр. (99) 9 – „О улози спорта у продубљивању социјалне кохезије“
- Препорука (2003) 6 – „О унапређењу физичког образовања и спорта за децу и младе у свим државама Европе“

- Препорука (2000) 17 – „О правилима одрживости у спорту: партнерство између спорта и животне средине“
- Препорука бр. (86) 18 – „Европска повеља о спорту за све – особе са инвалидитетом“
- Препорука бр. (88) 8 – „Спорт за све – старије особе“
- Резолуција бр. 2/75 – „О улози јавних власти у развоју спорта за све“
- Резолуција бр. 27 (1996) 1 – „Спорт и локалне власти“
- Завршна декларација Европске конференције о спорту и локалним властима – „Спорт за све: улога и одговорности локалних власти“
- Закључци семинара: „Спорт и локалне власти“ (Мадрид, 1979)
- Европска повеља о локалној самоуправи
- Европска урбана повеља
- Основни принципи статуса невладиних организација у Европи

Европска унија:

- Изјава из Амстердама о значају спорта (Уговор из Амстердама)
- Декларација из Нице о специфичним карактеристикама спорта
- Бела књига о спорту
- Пресуде Европског суда правде у области спорта
- Уговор о функционисању Европске уније (Лисабонски уговор)

Поред наведених стратешких докумената програм развоја веслачког спорта у Републици Србији се заснива на донетим подзаконским актима, као оперативним документима, и то:

- Правилник о условима за кандидовање организација у области спорта за организовање великог међународног спортског такмичења на територији Републике Србије: 11/2021-76
- Правилник о спровођењу здравствених прегледа спортиста и спортских стручњака: 88/2020-131
- Правилник о номенклатури спортских занимања и звања: 86/2020-4
- Правилник о евиденцијама које воде акредитоване високошколске установе и друге организације које се баве стручним оспособљавањем у области спорта: 60/2020-274
- Правилник о дозволи за рад спортских стручњака: 60/2020-273
- Правилник о стручном оспособљавању и усавршавању за обављање одређених стручних послова у спорту: 60/2020-265
- Правилник о књизи чланова удружења, друштава и савеза у области спорта: 8/2018-8
- Правилник о стручном спортском испиту: 7/2018-39
- Правилник о садржини и начину вођења Јединствене евиденције удружења, организација и предузетника у области спорта: 108/2017-33

- Правилник о подношењу извештаја о одобреним и реализованим програмима и пројектима којима се задовољавају потребе и интереси грађана у области спорта: 73/2017-27
- Правилник о ближим условима за обављање спортских активности и спортских делатности: 42/2017-74
- Правилник о националним евиденцијама у области спорта: 24/2017-44
- Правилник о националној категоризацији спортова: 12/2017-16, 109/2021-62, 4/2022-116
- Правилник о надлежним националним спортским савезима за спортске гране и области спорта у Републици Србији: 95/2016-42, 45/2018-50, 17/2021-33, 97/2021-247
- Правилник о спортским гранама од посебног значаја за Републику Србију: 95/2016-41, 17/2021-33
- Правилник о одобравању и финансирању програма којима се остварује општи интерес у области спорта: 64/2016-120, 18/2020-48
- Правилник о спортским гранама и областима спорта у Републици Србији и спортским дисциплинама у оквиру спортских грана и области спорта: 51/2016-3, 95/2016-43, 59/2017-11, 84/2017-54, 44/2018-80
- Правилник о садржини и начину вођења Регистра удружења, друштава и савеза у области спорта: 32/2016-36, 44/2018-27 (др. закон)
- Правилник о националној категоризацији спортских објеката: 103/2013-7
- Правилник о условима за обављање спортских делатности: 63/2013-91
- Правилник о коришћењу јавних спортских објеката и обављању спортских активности у јавним спортским објектима: 55/2013-51
- Правилник о националној категоризацији спортских стручњака: 25/2013-35
- Правилник о ближим условима и критеријумима за стипендирање врхунских спортиста аматера за спортско усавршавање и за доделу новчане помоћи врхунским спортистима са посебним заслугама: 124/2012-271
- Правилник о националној категоризацији врхунских спортиста: 123/2012-68, 159/2020-121
- Правилник о надзору над стручним радом у области спорта: 92/2011-40
- Правилник о садржају и обрасцу пријаве за евидентирање података о спортским организацијама, спортским савезима, спортским друштвима и спортским центрима: 43/2011-48

Полазни основ за анализу тренутног стања и главни извор података су књига чланова Веслачког савеза Србије и евиденција регистрованих веслача и веслачица у Веслачком савезу Србије. Мора се нагласити да су у статистичке податке ушли само регистровани

такмичари, а да је вероватно број веслача по клубовима већи, рачунајући веслачку рекреацију, школе веслања и друге облике организовања чланства у клубу.

Вероватно је да недостатак ових података представља мањкавост у постизању пуне слике о броју људи који гравитирају ка Веслачком савезу Србије по било ком основу организовања, а не само по основу регистрованих такмичара и такмичарки у веслачком спорту.

Податке би требало допунити и бројем активних тренера и њиховим нивоом стручних квалификација. Паушална оцена је да је у Веслачком савезу Србије радно активно око 40 тренера са валидном дозволом за рад. У односу на број регистрованих такмичара можемо закључити да ангажовани тренери у свим клубовима раде у просеку са 13 регистрованих такмичара. Законски пропис је да један тренер треба да буде ангажован на 30 такмичара, по томе се може закључити да је у Веслачком савезу Србије ангажовано више него довољно тренера, што би био добар податак да број регистрованих веслача задовољава развојну слику веслачког спорта у Србији. То није случај, али такође се мора закључивати према укупном броју чланова клубова који су организовани у друге не такмичарске секције.

Из Табеле 2. се види распоред регистрованих такмичара по клубовима. У Веслачки савез Србије је учлањено 20 веслачких клубова у којима весла 658 регистрованих веслача у 2022. години.

Број веслача је три пута већи од броја веслачица, што је традиционални однос полова који се баве веслањем у Србији. Савремене тенденције и политика међународних спортских организација, као и домаћа стратешка документа у спорту охрабрују учешће већег броја жена у спорту, па и у веслању. Можемо закључити да је ангажовање већег броја веслачица један од могућих праваца повећања броја спортиста у Веслачком савезу Србије.

Карактеристика тренутног стања у клубовима Веслачког савеза Србије је да клубови који имају вишедеценијску традицију у веслачком спорту (стогодишњу), што је приказано у Табели 1. представљају и тежишне носиоце веслачког спорта у Србији, гледајући број регистрованих такмичара.

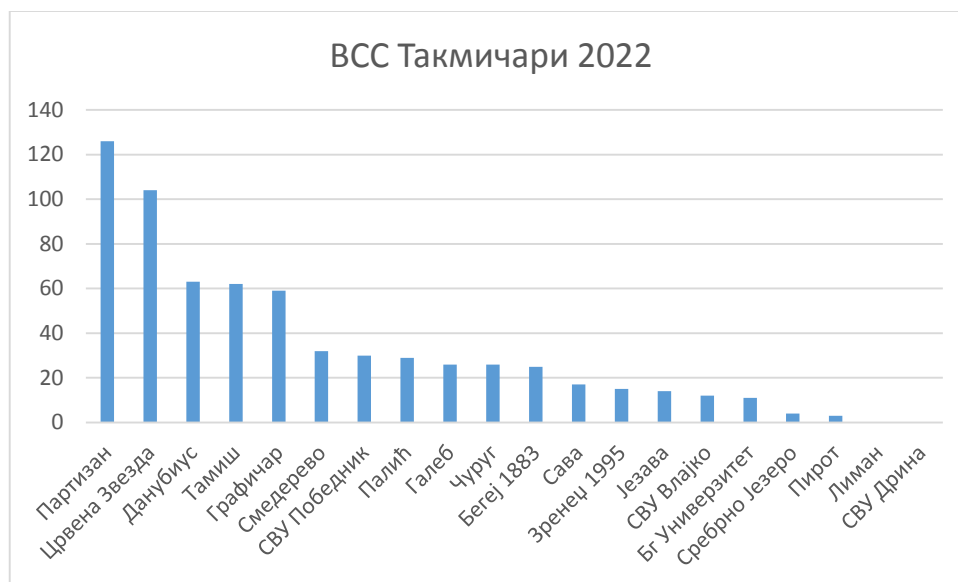
Оваква ситуација није добра јер то значи да клубови са скромнијом традицијом или новоосновани не могу да прате организационе и материјалне захтеве веслачког спорта и да би у том случају улога Веслачког савеза Србије била пресудна кроз стручну, па и

материјалну помоћ. Предпоставка је да је интензивнији развој ових клубова друга полута развоја веслачког спорта у Србији.

ВСС број регистрованих такмичара по клубовима			
Клуб	М	Ж	М+Ж
Партизан	100	26	126
Црвена Звезда	79	25	104
Данубиус 1885	51	12	63
Тамиш	53	9	62
Графичар	44	15	59
Смедерево	26	6	32
СВУ Победник	23	7	30
Палић	21	8	29
Галеб	17	9	26
Чуруг	15	11	26
Бегеј 1883	16	9	25
Сава	17	0	17
Зренекс 1995	6	9	15
Језава	11	3	14
СВУ Влајко	11	1	12
БГ Универзитет	6	5	11
Сребрно језеро	4	0	4
Пирот	3	0	3
Лиман	0	0	0
СВУ Дрина	0	0	0
Укупно	503	155	658

Табела 2. Број регистрованих такмичара по веслачким клубовима у ВСС-у у 2022. години, приказаних по полу.

Хистограм 1. Приказује укупан број веслача у веслачким клубовима у Србији

Хистограм 1. Графички приказ броја регистрованих такмичара по веслачким клубовима у ВСС-у.

Анализа структуре регистрованих веслача и веслачица по полу и категоријама у 2022. години, приказана у Табели 3, веома јасно дефинише и потврђује коментаре из Хистограма 1.

Чак и делимичан поглед на Табелу 3. показује да у Веслачком савезу Србије у 2022. години преовлађује пионирско и кадетско веслање у односу на јуниорско и сениорско веслање. Код особа женског пола, однос пионирке и кадеткиње према јуниоркама и сениоркама је 2:1. Код веслача однос пионира и кадета према јуниорима и сениорима је 1,64 :1.

Када се узму комплетне јуниорске категорије према сениорским, добијени однос представља индикативно тешку ситуацију. Све јуниорске категорије према сениорској у женској конкуренцији је 4,32:1, а у мушкој конкуренцији овај однос је 4,31:1, што је скоро иста и неповољна пропорција.

Мора се узети у обзир да су сви сениори и сениорке сврстани у једну групу, али да се могу поделити на две стварне групе и то млађе сениорке и сениоре и сениоре и сениорке преко 23 године. Такав податак би дао прилично лош однос сениора и сениорки према осталим регистрованим веслачима и веслачицама у Веслачком савезу Србије. Једини закључак који можемо извући из ових података је да у Републици Србији имамо јуниорско веслање.

Оваква слика се не резликује од генералне слике спорта у Србији. Приказани подаци јасно указују да мало веслача и веслачица наставља са веслањем у каснијим годинама у Републици Србији. Не улазећи тренутно у анализу разлога за престанак веслачке каријере после јуниорског узраста, можемо да констатујемо да од данас у наредном другом олимпијском циклусу, Веслачки савез Србије неће имати валидну репрезентацију, уколико се не делује по овом питању, за представљање националног веслања на међународном нивоу, иако је срећна околност да је текући олимпијски циклус битно скраћен.

ВСС број чланова по клубовима (по полу и категоријама) у 2022. години													
Клуб	Ж	ПЖ	КЖ	ЈЖ	СЖ	ВЖ	М	ПМ	КМ	ЈМ	СМ	ВМ	Укупно
Партизан	26	2	9	10	3	2	100	24	24	24	27	1	126
Црвена Звезда	25	8	7	6	3	1	79	28	24	16	8	3	104
Данубиус 1885	12	2	7	1	2	0	51	14	18	14	5	0	63
Тамиш	9	0	6	1	2	0	53	15	19	6	10	3	62
Графичар	15	2	7	1	4	1	44	12	12	7	13	0	59
Смедерево	6	2	1	3	0	0	26	6	10	3	6	1	32
СВУ Победник	7	0	4	1	2	0	23	7	9	6	1	0	30
Палић	8	3	4	1	0	0	21	7	7	3	3	1	29
Галеб	9	6	1	0	2	0	17	7	7	0	3	0	26
Чуруг	11	9	0	0	2	0	15	15	0	0	0	0	26
Бегеј 1883	9	4	0	0	1	4	16	6	7	2	0	1	25
Сава	0	0	0	0	0	0	17	1	10	3	3	0	17
Зренекс 1995	9	0	1	4	3	1	6	0	0	3	3	0	15
Језава	3	0	3	0	0	0	11	3	5	1	1	1	14
СВУ Влајко	1	0	1	0	0	0	11	8	3	0	0	0	12
БГ Универзитет	5	0	0	0	4	1	6	0	0	0	2	4	11
Сребрно језеро	0	0	0	0	0	0	4	2	1	1	0	0	4
Пирот	0	0	0	0	0	0	3	1	0	2	0	0	3
Лиман	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
СВУ Дрина	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Укупно	155	38	51	28	28	10	503	156	156	91	85	15	658

Табела 3. Број чланова по клубовима (по полу и категоријама) у 2022. години.

У наставку је дата анализа, и приказана у Табели 4. броја укупно регистрованих веслача и веслачица у Веслачком савезу Србије, по годинама у периоду од 2016. до 2022. године.

ВСС број регистрованих такмичара по клубовима по годинама							
Клуб	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Партизан	143	152	172	146	121	135	126
Црвена Звезда	138	116	95	101	128	115	104
Данубиус 1885	115	122	101	83	87	87	63
Тамиш	28	30	36	60	63	56	62
Графичар	81	88	57	45	64	55	59
Смедерево	60	69	51	87	55	46	32
СВУ Победник	/	/	/	/	/	26	30
Палић	23	27	33	21	22	26	29
Галеб	66	52	56	56	55	42	26
Чуруг	12	15	24	24	18	27	26
Бегеј	6	4	15	24	15	25	25
Сава	17	28	47	43	44	19	17
Зренекс 1995	9	7	17	13	14	14	15
Језава	3	1	4	11	16	11	14
СВУ Влајко	/	/	/	/	/	/	12
БГ Универзитет	13	8	12	13	9	10	11
Сребрно Језеро	/	10	5	10	6	1	4
Пирот	3	1	5	6	3	3	3
Лиман	16	0	11	6	7	0	0
СВУ Дрина	/	/	/	4	1	0	0
Укупно	733	730	741	753	728	618	658

Табела 4. Број регистрованих такмичара по клубовима по годинама.

Приказани резултати показују велики скок броја регистрованих такмичара од 2016. на 2017. годину и задржавање тог тренда од 2017. до 2020. године. У 2022. години се бележи драстичан пад укупног броја регистрованих такмичара у Веслачком савезу Србије. Анализа

је урађена на почетку сезоне, са могућношћу да на крају сезоне број регистрованих такмичара буде приближан предходним годинама.

Ови подаци се слажу са раније изведеним закључцима и упућују на хитност спровођења приоритетних задатака Програма развоја веслачког спорта у Републици Србији за период од 2022. године до 2030. године.

Дијаграм 1. Укупно регистровани такмичари од 2016. до 2022. године.

Полазећи од тога да спорт обухвата сваки облик физичке активности која доприноси физичкој спремности, добром стању менталног здравља и социјалном повезивању (организована или неформална рекреација, такмичарски спорт, традиционалне и друге спортске игре), програм своје деловање посебно усмерава на следеће приоритете:

- развој веслачког спорта код деце и омладине,
- повећање обухвата бављења грађана веслачким спортом кроз развој и унапређење рекреације кроз веслање;
- развој и унапређење врхунског веслања;
- развој и унапређење инфраструктуре за веслачки спорт.

Имплементација програма захтева тимски рад и заједничке активности свих чинилаца Веслачког савеза Србије. Да би задатак био успешно обављен, потребна су јасна правила и јасно дефинисани носиоци реализације активности потребних за реализацију овог програма.

За децу и младе физичка активност је природна форма кретања која подразумева изазов и уживање засновано на игри.

Веслачки спорт треба да буде појединачно доступан свим младима без дискриминације, чиме се омогућавају једнаке могућности дечама и девојчицама, уз уважавање посебних потреба сваког старосног узраста.

Улога физичких активности у образовању деце, стицању моторичких способности, стицању друштвених способности и очувању здравља је изузетно битна. Притом, добробит детета, без обзира на узраст, увек мора бити најважнији циљ.

Практично организовање веслачких активности је општеприхваћено као сврсисходно за децу и омладину и има позитиван утицај на њихов физички, ментални, психолошки и друштвени развој.

Веслачки спорт се сматра нарочито погодним за физичку и менталну добробит деце и суштински је битан за превенцију здравствених проблема. За свестрани развој детета од кључног значаја је одговарајуће физичко образовање у школи и бављење ваннаставним спортским активностима у школским спортским секцијама и школским спортским друштвима. Сви млади треба да добију адекватне могућности за свакодневно бављење веслачким спортом. Квалитет обуке веслања треба да буде обезбеђен и унапређен кроз квалификоване веслачке тренере, уз одговарајуће мере за надзор квалитета рада тренера.

Потребно је да све младе, а посебно оне у завршним разредима упознати са локалним веслачким клубовима и остварити сарадњу са школама у остварењу тог циља. Деца и омладина треба да знају које могућности имају у веслачким клубовима, како би могли да се активно баве веслачким спортом током школовања.

Циљ Веслачког савеза Србије је да:

- деца и омладина развију љубав према веслачком спорту;
- да основе за бављење веслачким спортом стекну током раних година (од 14. године);
- да се побољша, нормативно унапреди, свеобухватније и редовније контролише и прати и стално унапређује стручни рад у веслању, нарочито са децом и омладином;
- да јачају везе између школа и организација веслачких клубова, где је то могуће;
- да се обезбеди одговарајућа спортска инфраструктура и потенцирају такмичења која у подстичу децу и омладину у развоју такмичарског духа и навика,
- да универзитетско веслање буде значајно унапређено и формирано на универзитетима и факултетима;

- да се врхунским веслачима обезбеде посебни услови при упису на студије на високошколским установама и посебни услови студирања, у складу са законом.

У оквиру општих циљева развоја веслачког спорта код деце и омладине, посебни циљеви су:

- побољшани материјално-технички услови за реализацију активности универзитетског веслања;
- повећано учешће ученика и студената на веслачким такмичењима;
- побољшан и контролисан стручни тренерски рад са децом и омладином;
- унапређење медијског праћења и промоција такмичења и активности деце и омладине у веслачком спорту;
- фер плеј, сарадња, толеранција и поштовање различитости на веслачким такмичењима и између веслачких клубова.

Не само Законом о спорту Републике Србије него и сви релевантни међународни документи у области спорта истичу да свако има право да се бави спортом, с тим да такво бављење мора бити хумано, слободно и добровољно, здраво и безбедно, у складу са природном средином и друштвеним окружењем, фер, толерантно, етички прихватљиво, одговорно, независно од злоупотреба и циљева који су супротни спортском духу и доступно свим грађанима под једнаким условима без обзира на узраст, ниво физичке способности, степен евентуалне инвалидности, пол и друго лично својство.

Циљ овог програма је да се креира, очува и унапреди способан, одржив и координиран рекреативни веслачки спорт који може да учешће за што већи броја грађана. У том погледу треба подстицати веслачке клубове за коришћење благодети свих потенцијала веслачког спорта.

Кроз реализовање веслачки рекреативних програма грађани би остварили бројне користи:

- унапређење индивидуалне здравствене заштите, посебно борбе против растућег проблема гојазности;
- унапређење здравља, превенције болести и рехабилитације; допринос кохерентнијем и одрживијем развоју друштва;
- очување животне средине;
- спречавање асоцијалног понашања; омогућавања младим људима;
- омогућавање што дуже радне ангажованости и развоја радних способности; повећање индивидуалних и колективних способности, посебно жена;
- обезбеђење једнакости полова;
- борба против дискриминације и маргинализације; спречавање полне дискриминације, дискриминације особа са инвалидитетом, старих и сиромашних; спречавање дискриминације припадника других етничких група и предупређење сукоба;

- подстицање друштвене интеграције;
- стварање повољнијих услова за рехабилитацију и реинтеграцију избеглица; подстицање сарадње и друштвене покретљивости;
- заштита људских права;
- подизање образовних критеријума.

У приоритетне задатке Веслачког савеза Србије спада и промоција здравих стилова живота и пружање могућности грађанима да се баве веслачким спортом.

Општи циљ програма је повећан обухват бављења веслачким спортом у свим сегментима становништва, посебно жена и особа са инвалидитетом.

Посебни циљеви:

- побољшани материјално-технички услови у циљу доступности грађанима да се баве веслачким спортом;
- подстакнуто значајније укључење јединица локалне самоуправе у финансирање програмских активности из области рекреативног веслања и укључивање особа са инвалидитетом у веслачки спорт;
- дефинисани критеријуми у оквиру области веслачке рекреације кроз правилнике и унапређени стручни потенцијали с циљем израде критеријума за финансирање ове области.

Циљ развоја и унапређења врхунског веслања је да се препознају најталентованији веслачи у Републици Србији. Повезивање науке и праксе ради постизања врхунских резултата у веслању и да се талентима и већ рангираним врхунским спортистима омогући несметан развој и напредак у свим узрасним категоријама и обезбеде услови за боље позиционирања Републике Србије на међународној веслачкој сцени.

Бављење веслањем на највишем нивоу биће подржано и подстакнуто на одговарајуће начине од стране Веслачког савеза Србије. Подршка треба да покрива подручја као што су:

- препознавање талента и саветовање;
- пружање одговарајућих услова;
- развој бриге и подршке кроз спортску медицину и спортску науку;
- охрабривање тренирања уз примену научних метода;
- едукација за тренере и друге лидерске функције;
- помоћ клубовима у обезбеђивању постојања одговарајућих структура и такмичарских екипа.

Методи пружања одговарајуће непосредне или посредне подршке веслачима и веслачицама који показују изузетан квалитет треба да буде развијено у сарадњи са Министарством омладине и спорт РС, Спортским савезом Србије и Олимпијским комитетом Србије, како

би се веслачима и веслачицама био омогућен пун развој њихових спортских и људских капацитета, уз поштовање њихове личности и физичког и моралног интегритета.

Веслачки клубови чине основу веслачког спорта у Републици Србији и треба да буду одрживи и стимулисани у раду од стране Веслачког савеза Србије.

Применом овог развојног програма у области врхунског веслања циљ је да се:

- обезбеди већи број финансијских извора и већи обим финансијских средстава за оне веслачке клубове и веслаче и веслачице који су способни да постигну врхунске резултате на светској сцени;
- веслачима и веслачицама обезбеде услови, ресурси и могућности у циљу максималног испољавања њихових потенцијала, као и услови за тренинг по највишим светским критеријумима, како би били спремни за постизање најбољих резултата на међународним такмичењима;
- привуку и ангажују најбољи спортски стручњаци у организацијама у веслачког спорта у Републици Србији, у циљу подизања квалитета стручног рада, с посебним ангажовањем и инсистирањем на перманентној едукацији спортских стручњака ангажованих у Веслачком савезу Србије, како кроз неформално образовање, тако и кроз повезивање са високошколским установама;
- помогне веслачким клубовима да препознају таленте, осмисле квалитетне планове програме за њихов развој и коначно, да развију њихове спортске потенцијале;
- подржава развој истраживања и технологије у овој области.

Ниво бављења спортом у сваком друштву значајно зависи од броја, разноврсности и доступности потребних спортских објеката.

Циљ Веслачког савеза Србије је да се развије и унапреди веслачка инфраструктура у Републици Србији. Подизање капацитета веслачке инфраструктуре је заједничка обавеза свих веслачких клубова и Веслачког савеза Србије. То подразумева и спровођење мера чији је циљ обезбеђивање доброг управљања капацитетима, њихово безбедно и потпуно коришћење.

Предуслов за развој веслања и бављење веслачким спортом је располагање квалитетним стручњацима на свим нивоима, од административног и техничког до оних који раде на вишим нивоима руковођења, обуке и тренинга.

Кадрови могу бити и волонтерски и професионални, с тим да професионални кадрови могу бити и подршка волонтерима. Учесници у вођењу или надгледању веслачких активности треба да имају одговарајуће квалификације, при чему посебну пажњу треба да поклањају заштити безбедности и здравља веслача и веслачица под њиховом контролом.

Потреба за квалификованим, стручним кадром посебно добија на тежини када је у питању рад са децом и младима у веслачком спорту. Сви веслачки клубови дужни су да осигурају да сви који су одговорни за децу и младе буду на одговарајућем нивоу стручно квалификовани, односно оспособљени да се њима баве, тренирају их или образују, а посебно да разумеју биолошке и психолошке промене везане за њихово сазревање.

Ова лица треба да обезбеде да њихов лични ниво обучености и квалификација одговара потребама деце и младих, током њиховог кретања кроз разне фазе привржености веслачком спорту.

Треба да се понашају на начин који даје добар пример и представља модел понашања за децу и омладину.

У раду са младима на прво место мора се стављати здравље, безбедност и добробит детета или младог веслача, и осигурати да те вредности буду испред победничких стремљења или репутације клуба, тренера или родитеља.

Са друге стране, детету, младој особи и породици треба дати што је могуће више информација које ће осигурати њихову свест о могућим ризицима и предностима постизања високог спортског нивоа. Посебно се детету и младој особи не смеју наметати очекивања која нису у сразмери са његовом могућношћу да их испуни.

Општи циљ: унапређен стручни и научно-истраживачки рад у веслачком спорту.

Посебни циљеви:

- унапређен стручни рад у веслачком спорту;
- унапређен научно-истраживачки рад у веслачком спорту;
- подизање капацитета веслачких клубова, уз повезивање са високошколским установама;
- унапређени информациони системи у спорту.

Међународна спортска сарадња и спорт у дијаспори је начин јачања националних веслачких интереса кроз афирмацију веслања и креирање индиректне подршке дугогодишњем програму којим ће се остварити директни интереси националног веслачког спорта кроз обезбеђивање успеха на најзначајнијим међународним такмичењима и мобилисање националних ресурса у дијаспори у одговору на нарасле захтеве развоја веслачког спорта.

Активности ВСС у текућем олимпијском циклусу. Први и најважнији циљ је учешће веслачке репрезентације Србије на Олимпијским играма, Светском и Европском првенству.

Како би се оставрио тај циљ Веслачки савез Србије ће пружити сву организациону и логистичку подршку репрезентативним веслачима и веслачицама, као и њиховим тренерима у достизању врхунске спортске форме неопходне за постизање наведеног циља.

Паралелно са тим, руководство Веслачког савеза Србије радиће на организационом и техничком унапређењу и подизању Савеза како би ВСС био у реалној могућности да пружи подршку постојећим веслачким центрима и клубовима у Србији, као и помоћ у формирању и развоју нових клубова и регатних центара у перспективи са циљем промоције и омасовљења веслачког спорта.

План је да до половине 2022. године Веслачки савез Србије креира и усвоји стратешки план развоја веслачког спорта у Србији за период 2022 - 2030. године.

У току је и процес предлагања допуне и измене статута ВСС-а којима ће се јасније утврдити статус клубова чланица и критеријуми за избор органа ВСС-а, а процес усвајања би требао да се заврши до краја лета.

Уједно ће се донети неопходни недостајући правилници, док ће се постојећи усавршити у складу са савременим решењима и примерима добре праксе из окружења (прелазак веслача и веслачица из клуба у клуб - регистрације, безбедност веслача и веслачица на води, итд).

У складу са препорукама за рационализацију послова и трошкова Канцеларије ВСС-а план је да се исти смање за 10% односно да буду на нивоу од највише 15% целокупног буџета Савеза. С тим у вези предложиће се систематизација радних места и мотивациони и стимулативни програми за агажоване у Канцлерији Савеза. Тиме ће се ослободити притисак на буџет Савеза који је својим већим делом бити усмерен на подршку и развој репрезентативног јуниорског и сениорског програма / тима, као и на повећање броја тренера и програма стручних едукација намењених њима.

Рационаизацијом трошкова добијена уштеда би се усмерила и на набавку нових веслачких чамаца, весала, ергометара, друге спортске опреме и логистичких превозних средстава, уз стриктне критеријуме и правила код корисћења истих.

Ради квалитетније организације и промоције међународних и домаћих веслачких такмичења / регата Веслачки савез Србије ће утврдити будуће. До краја године у Веслачком савезу Србије биће формиран Стручни савет кога ће чинити угледни спортисти, спортски радници и јавне личности приврзене веслању. Стручни савет ВСС-а би био саветодавни орган и подрака руководству Савеза, код реализације стратегије дугорочног концепта развоја веслања у Србији.

Концепт развоја веслачког спорта у Србији за наредних 10 година: У Србији у овом тренутку егзистира 20 веслачких клубова од чега су 18 чланице Веслачког савеза Србије (16 редовних и 2 придружене чланице), док и преостала два чекају пријем у Веслачки савез Србије.

Једни од најстаријих веслачких клубова у Србији су: Бегеј из Зрењанина (1883. годиште), Данубиус из Новог Сада (1885. годиште), Графичар из Београда (1905), Палић из Суботице (1920. годиште) и други. Укупно је у Србији регистровано 658 веслача и веслачица у свим категоријама, а преко 30 спортиста у свим категоријама и у својим редовима има 10 веслачких клубова.

Женско веслање је присутно у свим веслачким клубовима у Србији. Студентско веслање највише је присутно у Веслачком клубу “Београдски универзитет”.

Буџети клубова су веома ниски и недовољни за озбиљно организовање веслачког спорта који је поредећи се са другим спортовима, с обзиром на потребну инфраструктуру веома скуп.

Поред чамаца и весала, чије чување и транспорт су специфични и захтевни, потребни су и објекти за спровођење тренинга у зимским условима (теретане и спортске сале/хале са свлачионицама), хангар за смештај чамаца, приколице за превоз чамаца и остала спортска опрема и веслачка инфраструктура на води која обухвата пристан са сплавом, чамци за праћење тренинга на води, стварање безбедних услова.

Потребан је дугогодишњи тренажни процес вођен од стране веслачких професионалних тренера и стручњака ангажованих у веслачком спорту, квалитетан избор младих спортиста пионирског и кадетског узраста како би дошли до задовољавајућег нивоа квалитета међу јуниорима и сениорима.

Веслање није комерцијални спорт те се неретко и мотиви код спортиста губе током година уколико признања за успех не долазе и у виду системски решених стипендија и других принадлежности (хранарине, тренерки, патика). Са друге стране, спортисти временом добијају кроз веслање особине које цео свет изузетно цени као што су воља, упорност, јединство снаге и ума, тимски дух, те је ово један од крунских спортова у економски развијеном свету у којем је развијен концепт приватно јавне подршке у финансирању овог спорта, али се развија и у свим другим земљама као спорт од престижа, а видљив је и прати се на свим нивоима у целом свету.

Веслање је један од базних спортова који је спојило традицију и модерно доба човечанства. Отуда се веслање сада грана и на нову дисциплину “costal rowing” која омогућује да се весла рекреационо али и такмичарски на неуређеним токовима река, мора и језера, где дужине нису ограничене на формиране стазе у регатним центрима. То ће ускоро бити такође олимпијска дисциплина.

Тиме се уједно мултипликује могућност да већи број становништва и спортиста користе све доступније туристичке и еколошки чисте дестинације у сврху рекреације и такмичења.

Такође све више до изражаја долази и веслачко такмичење на ергометрима (једна од најнапреднијих коришћених справа за веслање на сувом) на којем се остварује потпуна симулација трка више веслача скифиста и за шта није потребна инфраструктура на води.

Узимајући у обзир наше демографско и стање економије, као и видљиви раст и напредак у свим областима, а посебно у привреди, туризму, развоју и промоцији воденог потенцијала Србије (велике реке и речни токови, природна и вештачка језера), кроз симбиозу спорта и екологије, а у циљу стварања услова за вођење здравог живота пред нас постављамо следеће задатке:

1. Сваких пет година дуплирање броја регистрованих спортиста у веслању у свим категоријама (2025. г. = 900 спортиста, 2030. г. = 1.800 спортиста).
2. Постепени долазак до 30 редовних клубова чланица савеза, који ће имати најмање по 30 регистрованих спортиста, довољан број чамаца и весала и потребну инфраструктуру за континуирану реализацију тренинга и такмичења на води и сувом.
3. Сваки од клубова има на располагању барем два професионална и едукована тренера, неопходном лиценцом за рад са веслачима и веслачицама.

4. Повећање броја сениора и сениорки који се баве врхунским веслањем у Србији и постижу норме за успешно учешће на међународним такмичењима (нпр. 2022. г. = 12 сениора и 4 сениорке; 2025. г. = 20 сениора и 10 сениорки; 2030. г. = 30 сениора и 20 сениорки).

Да би се ови циљеви постигли, неопходно је:

- помоћи постојећим клубовима да ојачају своју организациону структуру, кадровски потенцијал и тренерску базу са бившим веслачима и веслачицама као и спортским радницима блиским веслачком спорту;
- помоћи у осмишљавању модела сарадње са локалном самоуправом, квалитетнијем приступу локалним фондовима и присутном привредом на том подручју како би клубови финансијски и организационо ојачали и имали сигурне изворе финансирања;
- уз стручну подршку и сарадњу са Министарством омладине и спорта, Олимпијским комитетом Србије, Спортским савезом Србије, као и Министарством заштите животне средине, Министарством трговине, туризма и телекомуникације и Министарством просвете, науке и технолошког развоја осмислити модел развоја веслачких регатних центара, који ће уједно функционисати и као редовни веслачки клубови анимирајући спортско чланство из ближњих градова и школа, али и допринети туристичкој понуди тих простора кроз спортска дешавања тј. одржавање регата и веслачких такмицења али и у другим спортовима на води (пример Сребрног језера где је такав почетак направљен, а перспектива је на Книћком језеру у близини Крагујевца где су помаци већ направљени, Језера Палић код Суботице где је већ урађен пројекат центра водених спортова у оквиру кога је планиран веслачки регатни центар, Језера Газиводе и Зубиног потока где су иницијални разговори за формирање веслачког клуба обављени, Завојско језеро код Пирота, Увац и Нова Варош, Вишеград и Дринско језеро у Републици Српској, итд).

Помоћ и присутност Министарства омладине и спорта у нашем гранском савезу је била веома значајна, да се постигне садашња основа и темељи за будући већи развој, али је обавеза и нас у ВСС да кроз горње циљеве у проналажењу системски прихватљивих решења укључимо што већи део спортске и привредне јавности, осмислимо и докажемо вишестрани интерес свих, целе друштвене заједнице, и тиме покажемо како синергија може позитивно да утиче и убрза напредак.

У свему томе нема места за појединачне интересе, односно лични интереси морају бити интегрисани у спортске интересе и фер плеј кроз принцип: такмичи се, победи и прими честитке, или си побеђен у спортској борби и честиташ оном ко те је победио.

Посебно треба у стратегији развоја осмислити како веслање вратити на универзитете, кроз обавезну едукацију и организацију такмичења између факултета на Универзитетима у Београду, Новом Саду, Крагујевцу, Нишу...

Веслању д.о.о. ојачати темеље и усмерити га на посао организовања домаћих и међународних регата којима се подиже видљивост српског веслања у земљи и иностранству, а тиме и могућност стварања већег профита као важног извора прихода Веслачког савеза Србије.

У Србији нису рађена истраживања о разлозима напуштања бављења веслањем код младих веслача, али су рађена истраживања на сличну тему у области других спортова.

Сматрамо да је напуштање бављења спортом, у овом истраживању веслањем, уско повезано са мотивацијом бављења спортом код деце и омладине.

Под мотивацијом се најчешће мисли на „процес покретања активности човека, усмеравања те активности на одређене објекте и регулисања активности ради постизања одређених циљева” (Рот, 2004.).

Када је у питању спорт, мотив представља покретачку снагу која изазива активност, усмерава понашање, али даје снагу и одређује трајање понашања (Младеновић, 2016.).

Спортску укљученост у дечијем и омладинског спорту одређују четири варијабле: социјални фактори, унутрашњи фактори, спољашњи фактори и компетицијска способност. Према Снајдеровом теоријском моделу спортске укључености (Snyder, 1992.), да би дете почело да се бави дечијим и омладинским спортом, неопходна је социјална подршка од стране родитеља и вршњака, а касније и тренера. Социјална подршка, на даље, делује и на спортску способност детета.

Поред социјалне подршке, да би дете почело да се бави спортом, неопходно је да перципира да ће кроз спорт задовољити унутрашње потребе, попут уживања и дружења, али и да ће стећи афирмацију кроз награде и похвале.

Истраживање спроведено током 2004. године на спортском кампу „Караташ” у Србији, показало је да се млади спортисти из Србије не разликују по питању разлога за учествовање у спорту у односу на спортисте из Америке.

На узорку од 400 младих талентованих спортиста оба пола, просечне старости од 15,2 године, спроведено је истраживање поводом испитивања разлога за учешће у спорту. Испитаницима је понуђена листа од десет могућих разлога од којих су испитаници навели да је дружење примарни разлог бављења спортом, а уследили су потом: љубав према

спорту, побољшање физичког здравља, забава, путовање, леп изглед, осећај успеха, популарност, новац и испуњење жеље родитељима (Бачанац, Петровић, Манојловић, 2009).

У спорту, мотивација делује пре свега на опредељење особе да се бави одређеном активношћу, тј. спортом, али и на истрајност у започетој активности. Истрајност је уско повезана са мотивацијом, јер уколико је особа мотивисана да се бави спортом она ће у њему и истрајати уколико може да је у тренуцима када је мотивација тестирана, нпр. у ситуацијама постигнућа.

Степен социјалне подршке (родитељи, вршњаци, тренер), степен спољашњих фактора (награде, престиж, моћ), степен унутрашњих фактора (уживање), компетицијска способност, спортска укљученост.

Мотивација за бављење спортом у великој мери делује и на саму ефикасност спортисте. Висока мотивација доприноси и бољем спортском постигнућу и обрнуто. Управо због различитог деловања на спортско постигнуће и спортисту, разумевање разлога зашто деца и млади учествују у спорту представља један од најистраживанијих конструката у оквиру психологије спорта.

Резултати досадашњих истраживања разлога за учествовање у спорту могу се грубо категорисати у мотив за кретањем и физичку активност, те социјалне мотиве (Младеновић, 2016.) и мотив компетенције.

Мотив за кретањем је универзални мотив који се јавља од рођења. Појединац има потребу да се креће, да истражује околину и тестира моторичке способности. Спорт представља арену у којој то може и да уради. Мотивација за учешће у дечјем и омладинском спорту усмерена је ка задовољењу потребе за кретањем и физичком активношћу.

Природну тенденцију детета за покретом, родитељи усмеравају ка спорту, где дете узима активно учешће у даљем бављењу спортом, јер је мотивисано, пре свега овим мотивом и потребом. Кретање је природна потреба која појачава активацију физиолошких функција организма, те самим тим поспешује њихово функционисање (Младеновић, 2016).

Основна људска потреба јесте потреба за припадањем, стога појединац улази и тражи активности у којима ту потребу може да задовољи. Спорт омогућава улазак у већи број социјалних интеракција различитог хијерархијског нивоа, у зависности од врсте спорта.

Док индивидуални спорт у одређеној мери ограничава вршњачку интеракцију, групни спортови пружају велики број могућности за социјалну интеракцију са вршњацима, те развој групне динамике и кохезије. Управо овако конструисан социјални контекст спорта представља значајан фактор мотивације за учешће у дечјем и омладинском спорту (Allen, 2006).

Иницијатори за улазак у спорт, поред родитеља, на раном узрасту буду управо вршњаци и пријатељи. Дружење представља један од најчешће издвојених разлога за учешће у спорту, а показало се да управо повезаност са другима утиче и на даље учешће у спорту током година. Спортиста који има изражен афилијативни мотив, спорт не сагледава само као физичку активност, већ као социјалну активност, у оквиру које може да се социјализује и развије односе са себи сличним појединцима. Мотивација за бављење спортом биће израженија уколико бављење спортом задовољава потребу за интеракцијом и омогућава формирање интерперсоналних односа. Поред афилијативног мотива, у оквиру социјалних мотива за учешће у спорту, издваја се и грегари мотив, који подразумева да дете улази у спорт јер је мотивисано да буде део тима, односно веће групе деце. Дефинише се као тежња за везаношћу за неку групу, за разлику од афилијативног мотива где се примарно улази у спорт ради остваривања и развијања појединачних интерперсоналних односа.

Такмичење, као један од кључних елемената спорта, представља ситуацију постигнућа, стога не изненађује што је један од доминантних мотива у спорту управо мотив постигнућа. Мотивација за постигнућем дефинише се као предиспозиција приступању или избегавању ситуације компетитивне природе (Сох, 2005) која захтева такмичење и поређење са другима. У оквиру спорта, конкуренција је незаобилазни и релевантан део самог процеса и учествовања у спорту. Самим тим, као један од разлога за учешће у дечјем и омладинском спорту, наводи се управо мотив за постигнућем.

3. СПОРТСКО ВЕСЛАЊЕ

Веслање спада у спортове типа издржљивости, али и у категорију цикличних спортова јер се кретање веслача заснива на понављању циклуса истоветних покрета (Мацановић, 1975). Веслање спада у циклична кретања и у њему се пре свега, испољава снага прегибача, руку, опружача тупа и опружача доњих екстремитета. У веслању мишићи доњих екстремитета, тупа и раменог појаса раде приближно у једанким цикличним периодима (Фарфел, 1972; Zatsiorsky, 1975). Други аутори дефинишу веслање као изузетно напоран спорт који оптерећује цело тело у понављајућем режиму рада, са циљем да се систем веслач-чамац-весло креће што брже по води (Bull i McGregor, 2000; Baudouin i Hawkins, 2002; Baudouin i Hawkins, 2004). Тежи се томе да се за што краће време пређе одређена раздаљина. Веслачка такмичења се одржавају на стази дужине 2000 метара. Може бити индивидуални или групни спорт, где се појединац или више њих налази у чамцу. Циљ веслачког завеслаја је да силу веслача, преко полуге коју представља весло, пренесе у потисак на воду и створи отпор воде на лопати весла. Сила реакције воде делује у супротном смеру, преко весала на избочнике чамца. Будући да су отпор воде и трење на површини чамца знатно мањи од отпора који се појављује на лопати весла, чамац се покреће супротно од смера потиска весала у воду (Рајковић, 2015). Весла су дугачке полуге које на једном крају имају рукохвате, док је други крај шири и плоснатији (лопата) који улази у воду. За различите дисциплине користе се различити чамци, у скул чамцима веслачи имају по два весла, док у римен чамцима веслачи имају по једно весло (Станић, 1991; Митровић, 2003).

3.1. Дисциплине

Веслачки чамци су годинама мењали свој облик и конструкцију, и тиме унапређивали свој изглед и брзину. Све те промене довеле су до подела које користимо и данас. Постоје две врсте чамаца које представљају две веслачке форме, а то су скул и римен (Митровић, 2003).

Скул чамци подразумевају да веслач користи по два весла, и држи свако весло једном руком (весла су дужине до 290 цм). Руке прелазе једна преко друге (најчешће лева преко десне)

током циклуса завеслаја и најчешће је лева рука испред десне у току кретања (Митровић, 2003).

Римен чамци подразумевају да сваки веслач по користи једно весло и држи га са две руке (весла су дужине до 380 цм). Ови чамци могу имати кормилара, то је особа која управља чамцем помоћу кормила и подстиче веслаче.

Скул чамци:

- Скиф (1X)
- Дубл скул (2X)
- Четварац скул (4X)

Римен чамци:

- Двојац без кормилара (2-)
- Двојац са кормиларом (2+)
- Четварац без кормилара (4-)
- Четварац са кормиларом (4+)
- Осмерац са кормиларом (8+)

Поред поделе у дисциплинама, имамо поделу и по узрастним категоријама. Узрастне категорије у спорту принципијелно су уведене да би у почетним фазама развоја спортисте сви учесници били истог или сличног годишта како би се такмичења могла правилно дозирати на основу стандардизованих табела за узрастне категорије.

Према правилнику такмичења постоје следеће категорије веслача:

- пионири / пионирке (веслачи млађи од 15 година, и престају да буде пионири 31. децембра у години у којој пуне 14 година).
- кадети / кадеткиње (веслачи од 15 до 16 година и престају да буде кадети 31. децембра у години у којој пуне 16 година).
- јуниори / јуниорке (веслачи од 17 до 18 година и престају да буде јуниори 31. децембра у години у којој пуне 18 година).
- сениори / сениорке (веслач који није више јуниор, спада у категорију сениора; у категорији сениора постоји још и подела на лаке и тешке веслаче, а постоји и подгрупа коју чине сениори до 23 године, која служи да се олакша прелаз из јуниорског у сениорско веслање).
- ветерани и мешовите екипе (веслач се може такмичити у категорији ветерана од почетка године у којој пуни 27 година, под условом да се у предходној години није такмичио у категорији сениора; категорија ветерана се одређује према години старости коју ветеран навршава у текућој години; мешовите екипе се састоје од веслача различитог пола). *(Група аутора, 2016)*

3.2. Тренинг

Познавање узрасних категорија је основни предуслов за тренера да би могао зналачки, систематски и успешно деловати на развој спортисте. То је посебно важно за оне тренере који раде са децом и омладином. Тренер је тај који води и формира карактер младих особа током веома осетљивих фаза њиховог развоја.

Основна оријентација у раду тренера увек мора бити узрасна категорија, па се зависно од ње примењују одговарајућа средства, дозирају напори, примењују одговарајуће методе рада. Поред тога тренер мора да води рачуна о индивидуалним разликама унутар сваке категорије, јер се у зависности на то одређују задатци, дефинишу захтеви, тежина вежби.

План рада састоји се у развоју и испуњавању задатог програма тренинга, активних чланова у овом случају у кадетској и јуниорској категорији, као и постављању и развоју система за развој нових и постојећих такмичара.

Јуниорски план рада обухвата 48 недеља тренинга и 4 недеље одмора, са просечним обимом тренинга од 16,7 часова недељно, што укупно износи 800 сати на годишњем нивоу. Током тог периода потребно је осварити 6000 км што у чамцу, што на ергометру. Око 50% укупног обима рада предвиђено је за тренинг на сувом (теретана, крос тренинг и друго..) Однос специфичног и општег рада је 3:2 односно 60% специфичног рада, и 40% општег рада.

Кадетски план рада обухвата 48 недеља тренинга и 4 недеље одмора са просечним обимом тренинга од 12,5 часова недељно, што укупно износи 600 сати. Током овог периода је потребно остварити 3000 – 3500 км што у чамцу, што на ергометру. Око 50% укупног обима рада предвиђено је за тренинг на сувом (теретана, крос тренинг и друго..) Однос специфичног и општег рада је 1:1 односно подједнако општег и специфичног рада.

Програм рада подељен је на три периода:

1. Прелазни период
2. Припремни период (рани припремни период и касни припремни период)

3. Такмичарски период (рани такмичарски период и касни такмичарски период)

Опис годишњег програма рада по месецима у току једне године:

Јануар:	• Развој опште физичке снаге, аеробних и анаеробних капацитета • Развијање технике веслања • Психолошка припрема за такмичарски период
Фебруар:	• Развој опште физичке снаге, аеробних и анаеробних капацитета • Развијање технике веслања • Психолошка припрема за такмичарски период
Март:	• Развој опште физичке снаге, аеробних и анаергоних капацитета • Развој технике веслања на регатном темпу • Ситуациони тренинзи (Спаринг) • Развој и стабилизација регатних брзина
Април:	• Развој опште физичке снаге, аеробних и анаергоних капацитета • Развој технике веслања на регатном темпу • Ситуациони тренинзи (Спаринг) • Развој и стабилизација регатних брзина
Мај:	• Развој опште физичке снаге, аеробних и анаергоних капацитета • Развој технике веслања на регатном темпу • Ситуациони тренинзи (Спаринг) • Развој и стабилизација регатних брзина
Јун:	• Развој опште физичке снаге, аеробних и анаергоних капацитета • Развој технике веслања на регатном темпу • Ситуациони тренинзи (Спаринг) • Развој и стабилизација регатних брзина
Јул:	• Развој опште физичке снаге, аеробних и анаергоних капацитета • Развој технике веслања на регатном темпу • Ситуациони тренинзи (Спаринг) • Развој и стабилизација регатних брзина
Август:	• Развој опште физичке снаге, аеробних и анаергоних капацитета • Развој технике веслања на регатном темпу • Ситуациони тренинзи (Спаринг) • Развој и стабилизација регатних брзина
Септембар:	• Развој опште физичке снаге, аеробних и анаергоних капацитета • Развој технике веслања на регатном темпу • Ситуациони тренинзи (Спаринг) • Развој и стабилизација регатних брзина
Октобар:	• Физичка и психолошка релаксација
Новембар:	• Развој опште физичке снаге и аеробних капацитета • Развој технике веслања
Децембар:	• Развој опште физичке снаге и аеробних капацитета • Развој технике веслања

Табела 5. Годишњи програм рада по месецима

3.3. Такмичења

Све такмичарске активности у току једне године заснивају се на основу званичног календара такмичења. Веслачког савеза Србије. Од њега зависе спортски циљеви, а сходно њима и свака организација и планирање активности.

Такмичења у категорији кадета/кадеткиња и јуниора/јуниорки одржавају се у следећим дисциплинама:

	1х	2х	2-	2+	4х	4-	4+	8+
Кадети	*	*	*		*	*	*	*
Кадеткиње	*	*	*		*	*	*	*
Јуниори	*	*	*		*	*	*	*
Јуниорке	*	*	*		*	*	*	*

Табела 6. Диципине на такмичењима у узрасту кадета/кадеткиња и јуниора/јуниорки

У календару Веслачког савеза Србије у току једне године, налазе се такмичења која се одражавају како у земљи тако и у иностранству. Такмичења која се одржавају у иностранству, а налазе се на овом списку Веслачког савеза Србије представљају једну врсту контролих регата, за учешће на Светским и Европским првенствима. Ово је списак такмичења на којима кадети и јуниори могу да наступају:

Домаћа такмичења

- Првенство Србије на ергометрима
- Регата Купа Србије I, II, III, IV, V
- Омладинска лига Србије I, II, III, IV, V (право учешћа имају само кадети)
- Првенство Србије

Међународна такмичења

- Интернационална регата „Croatia open“
- Београдска интернационална регата – БИР
- Бледска интернационална регата
- Интернационална регата „Војводина опен“
- Међународна трка четвараца и осмераца
- Балкански шампионат
- Европско првенство за јуниоре
- Светско првенство за јуниоре

Поред ових такмичења постоје и друга међународна такмичења која не улазе у састав званичног календара такмичења Веслачког савеза Србије, и о учешћу на њима клубови сами одлучују.

3.4. Перспектива у бављењу спортским веслањем

За децу и младе физичка активност је природна форма кретања која подразумева изазов и уживање засновано на игри. Веслање спада у један од физички најзахтевнијих спортова, као и један од ретких екипних спортова који не укључује лопту, од ограничавајућих фактора јавља се то што не мора бити нарочито забаван, напротив од првог тренутка потребна је одређена доза озбиљности и дисциплине.

Улога физичких активности у образовању деце, је стицање моторичких способности, стицање друштвених способности и очување здравља. Практично организовање веслачких активности је опште прихваћено као сврсисходно за децу и омладину и има позитиван утицај на њихов физички, ментални, психолошки и друштвени развој. Веслачки спорт се сматра нарочито погодним за физичку и менталну добробит деце и суштински је битан за превенцију здравствених проблема.

Поред наведених бенефита које доноси веслање, као један од главних мотива за тренирање веслања, представља се могућност наставка школовања у Америци или Европи. Чак и они који не прате веслање, знају за чувену трку осмераца између Универзитета Оксфорд и Универзитета Кембриџ.

4. ПРЕДМЕТ, ЦИЉ И МЕТОДЕ ИСТРАЖИВАЊА

4.1. Предмет истраживања

Предмет истраживања је напуштање бављења спортским веслањем у кадетском и јуниорском узрасту, односно тенденција да се одустане од спортског веслања код преласка у сениорски узраст, у оквиру регистрованих веслача такмичара у Веслачком савезу Србије.

4.2. Циљ истраживања

Циљ овог истраживања је да се утврди који су најчешћи разлози због којих веслачи престају да тренирају веслање у Републици Србији, како би се детектовани проблеми решавали и како би се сачувао нормалан фонд веслача, који је потребан пре свега за опстанак спортске гране, а у каснијој фази и за високе спортске резултате.

4.3. Методе истраживања

У раду је коришћена метода анкетирања са унапред одређеним упитником. Прикупљање података је обављено преко електронских медија, слањем упитника на личне адресе веслача из евиденције Веслачког савеза Србије. Подаци су обрађени статистичком методом дистрибуције фреквенција.

4.3.1. Узорак варијабли

У упитнику формираном за анкетирање веслача налази се шест група питања. Питања су дизајнирана тако да дају одговоре на мотивацију испитаника да се баве веслањем, одговарају на однос између веслача и родитеља, однос између веслача и тренера, персоналне способности и сарадња у екипи, социоекономски статус, објективни фактор и

организација доласка на тренинг. Поред ових група питања из анкете постављена су и општа питања која се односе на пол, узраст и веслачки стаж.

Анкетни лист:

Пол: М Ж

Узраст: _____

Веслачки стаж: _____

На скали од 1 до 5 процени колико је сваки од наведених разлога утицао на то да почнеш да тренираш веслање

		уопште није утицало	незнатно је утицало	умерено је утицало	знатно је утицало	веома је утицало
1.	Да бих се дружио.	1	2	3	4	5
2.	Због љубави прама овом спорту.	1	2	3	4	5
3.	Због тога што ћу бити здравији.	1	2	3	4	5
4.	Због тога што је забавно.	1	2	3	4	5
5.	Због честих путовања.	1	2	3	4	5
6.	Због личне афирмације, јер желим да будем успешан.	1	2	3	4	5
7.	Због популарности и славе.	1	2	3	4	5
8.	Због новца.	1	2	3	4	5
9.	Због тога што је то жеља мојих родитеља.	1	2	3	4	5
10.	Због уписивања студија у Америци.	1	2	3	4	5

Наредна питања се односе на разлоге који би утицали на то да престанеш да тренираш веслање. Молимо те процени у којој мери би сваки од наведених разлога утицао на то да ти престанеш да тренираш веслање.

1. Однос веслача и родитеља

		уопште није утицало	незнатно је утицало	умерено је утицало	знатно је утицало	веома је утицало
1.	Нисам имао подршку родитеља.	1	2	3	4	5
2.	Родитељи су ме кажњавали када нисам тренирао добро.	1	2	3	4	5
3.	Родитељи ме нису награђивали када сам био добар.	1	2	3	4	5
4.	Родитељи се нису понашали умерено, културно и васпитано на мојим тркама.	1	2	3	4	5

2. Однос веслача и тренера

		уопште није утицало	незнатно је утицало	умерено је утицало	знатно је утицало	веома је утицало
1.	Тренер није био образован.	1	2	3	4	5
2.	Тренер није био културан и васпитан.	1	2	3	4	5
3.	Тренер није знао добро да ради свој посао.	1	2	3	4	5
4.	Тренер је посвећивао пажњу само појединцима.	1	2	3	4	5
5.	Тренер ме је често кажњавао.	1	2	3	4	5

6.	Тренер ме је ретко или није награђивао.	1	2	3	4	5
7.	Тренеру је само победа била важна.	1	2	3	4	5
8.	Тренинзи су били досадни.	1	2	3	4	5
9.	Тренинзи су били физички напорни.	1	2	3	4	5

3. Однос тренера и родитеља

		уопште није утицало	незнатно је утицало	умерено је утицало	знатно је утицало	веома је утицало
1.	Лоша комуникација родитеља и тренера.	1	2	3	4	5
2.	Захтев родитеља да будем у одрђеној екипи .	1	2	3	4	5
3.	Сугестије родитеља тренеру шта и како треба да се ради на трци.	1	2	3	4	5
4.	Сугестије родитеља тренеру шта и како треба да се ради на тренингу.	1	2	3	4	5

4. Персоналне способности и сарадња између саиграчима

		уопште није утицало	незнатно је утицало	умерено је утицало	знатно је утицало	веома је утицало
1.	Нисам био довољно талентован да наставим да тренирам.	1	2	3	4	5
2.	Нисам могао успешно да изведем оно што се од мене тражи ни на тренингу ни на трци.	1	2	3	4	5

3.	Био сам бољи веслач од неких који су веслали у посадама које не заслужују.	1	2	3	4	5
4.	Нисам се добро слагао са остатком екипе.	1	2	3	4	5
5.	У клубу су постојали кланови.	1	2	3	4	5
6.	Атмосфера међу члановима је била негативна.	1	2	3	4	5

5. Социоекономски статус, објективни фактор и организација доласка на тренинг

		уопште није утицало	незнатно је утицало	умерено је утицало	знатно је утицало	веома је утицало
1.	Родитељи нису могли да плаћају школарину.	1	2	3	4	5
2.	Нису ми одговарали термини тренинга.	1	2	3	4	5
3.	Било ми је напорно да путујем сваки дан.	1	2	3	4	5
4.	Услови за тренинг су били лоши (весла, чамци..)	1	2	3	4	5

4.3.2. Узорак испитаника

Узорак испитаника сачињавао је 40 кадета и јуниора, регистрованих у Веслачком савезу Србије као такмичари. Од овог броја у анкети је учествовало 37 испитаника мушког пола и 3 испитаника женског пола. Просечан узраст свих испитаника је 16,4 година.

5. РЕЗУЛТАТИ СА ДИСКУСИЈОМ

5.1. Приказ резултата одговора на групу питања – шта је утицало на то да почнеш да тренираш веслање

		уопште није утицало	незнатно је утицало	умерено је утицало	знатно је утицало	веома је утицало
1.	Да бих се дружио.	22.5%	20%	35%	17.5%	5%
2.	Због љубави прама овом спорту.	10%	30%	35%	20%	5%
3.	Због тога што ћу бити здравији.	10%	20%	25%	37.5%	7.5%
4.	Због тога што је забавно.	2.5%	15%	40%	32.5%	10%
5.	Због честих путовања.	37.5%	22.5%	27.5%	5%	7.5%
6.	Због личне афирмације, јер желим да будем успешан.	0%	5%	35%	37.5%	22.5%
7.	Због популарности и славе.	62.5%	22.5%	15%	0%	0%
8.	Због новца.	77.5%	15%	7.5%	0%	0%
9.	Због тога што је то жеља мојих родитеља.	56.4%	20.5%	15.4%	7.7%	0%
10.	Због уписивања студија у Америци.	32.5%	25%	17.5%	10%	15%

Табела 5. Резултати одговора на групу питања – шта је утицало на то да почнеш да тренираш веслање

Из Табеле 5. види се колики је утицај и шта имало на почетак тренирања веслања, на основу резултата може се закључити да друштво и генерално дружење има велики утицај од преко 70%, док љубав према овом спорту нема утицај бар не у почетку, већ се развија са временом. Здравље је као и увек један од кључних разлога за почетак бављења спортом, не само када је у питању веслање, у ком је утицај био чак 90% Када је у питању забава, она је присутна

више због друштва, и временаведеног у природи него због самог спорта. Честа путовања су нешто што дефинитивно нема никакав утицај, и није нешто што очекују, али је нешто што ће дочекати ако наставе да тренирају. Што се тиче личне афирмације може се уочити да је то нешто што им је јако битно, због жеље да се докажу пред другима, да неко вреднује то што раде, јер преко 90% њих је то означило као нешто што има утицај, док новац није битно утицао уопште, што је јако битно јер знају да је ово спорт у коме нема новца и то им не смета. Жеља родитеља није нешто што се јавља као утицај на почетак тренирања, бар у преко 90% случајева. Узорак од 70% испитаника је навео да су студије у Америци имале утицаја на почетак тренирања, што можемо да повежемо са упознавањем друштва, које је такође један од фактора коју значајно утиче. Ако погледамо резултате у целини, као кључни фактори за почетак тренирања појављују се друштво, здравље, лична афирмација и забава у неком облику, док љубав према веслању, путовања, новац, слава и родитељи имају мало утицаја.

5.2. Приказ резултата одговора на групу питања – однос веслача и родитеља

		уопште није утицало	незнатно је утицало	умерено је утицало	знатно је утицало	веома је утицало
1.	Нисам имао подршку родитеља.	62.5%	20%	12.5%	2.5%	2.5%
2.	Родитељи су ме кажњавали када нисам тренирао добро.	90%	10%	0%	0%	0%
3.	Родитељи ме нису награђивали када сам био добар.	80%	10%	10%	0%	0%
4.	Родитељи се нису понашали умерено, културно и васпитано на мојим тркама.	78.9%	5.3%	10.5%	5.3%	0%

Табела 6. Приказ резултата одговора на групу питања – однос веслача и родитеља

Из Табеле 6. виде се резултати одговора на питања из групе однос веслач родитељ и можемо да закључимо да родитељи немају никаквог утицаја на престанак тренирања ни у једном од аспеката када је у питању однос према детету. Ово је јако значајан податак јер се из овога види да деца нису била приморана од стране родитеља ни да се баве овим спортом, већ је то искључиво жеља детета.

5.3. Приказ резултата одговора на групу питања – однос веслача и тренера

		уопште није утицало	незнатно је утицало	умерено је утицало	знатно је утицало	веома је утицало
1.	Тренер није био образован.	52.5%	12.5%	20%	10%	5%
2.	Тренер није био културан и васпитан.	60%	17.5%	12.5%	5%	5%
3.	Тренер није знао добро да ради свој посао.	60%	0%	22.5%	7.5%	10%
4.	Тренер је посвећивао пажњу само појединцима.	45%	20%	17.5%	10%	7.5%
5.	Тренер ме је често кажњавао.	70%	15%	15%	0%	0%
6.	Тренер ме је ретко или није награђивао.	62.5%	25%	10%	0%	2.5%
7.	Тренеру је само победа била важна.	67%	20.5%	7.5%	2.5%	2.5%
8.	Тренинзи су били досадни.	52.5%	27.5%	17.5%	7.5%	0%
9.	Тренинзи су били физички напорни.	45%	15%	27.5%	7.5%	5%

Табела 7. Приказ резултата одговора на групу питања – однос веслача и тренера

Из Табеле 7. виде се резултати одговора на питања из групе односа веслача и тренера, на основу којих се може закључити да образовање тренера није од пресудног значаја за престанак тренирања код преко 80% испитаника, као ни то да ли је тренер културан и

васпитан, и да ли зна да ради свој посао довољно добро, али се посвећивање пажње може узети као ставка која је њима јако битна, и значајна што се може повезати са афирмацијом и жељом за успехом из Табеле 5. Што се тиче награђивања и жеље за победом, може се рећи да у великој мери немају никаквог утицаја, као ни то да су им тренинзи досадни, што поново повлачи паралелу са Табелом 5. где се ово повезује са забавом. Физички напор је поделио мишљења, што наравно и зависи од циљева сваког од њих. Оно што дефинитивно може да се закључи јесте да су недостатак пажње и физички напорни тренинзи неки од фактора који имају утицаја пре свега на мотивацију, а онда и на престанак тренирања.

5.4. Приказ резултата одговора на групу питања – однос тренера и родитеља

		уопште није утицало	незнатно је утицало	умерено је утицало	знатно је утицало	веома је утицало
1.	Лоша комуникација родитеља и тренера.	72.5%	7.5%	15%	5%	0%
2.	Захтев родитеља да будем у одрђеној екипи .	77.5%	2.5%	12.5%	7.5%	0%
3.	Сугестије родитеља тренеру шта и како треба да се ради на трци.	80%	2.5%	10%	5%	2.5%
4.	Сугестије родитеља тренеру шта и како треба да се ради на тренингу.	80%	0%	7.5%	10%	2.5%

Табела 8. Приказ резултата одговора на групу питања – однос тренера и родитеља

Из Табеле 8. види се резултати одговора на питања из групе односа тренера и родитеља и може се закључити да родитељи немају никаквог утицаја на престанак тренирања ни у једном од аспеката, ни када је у питању однос према тренеру, што ако се повеже са одговорима из табеле 6. где се види да однос родитеља и детета такође нема утицаја, па то доводи до закључка да родитељи немају удела у одлуци за престанак тренирања уопште.

5.5. Приказ резултата одговора на групу питања – персоналне способности и сарадња између веслача

		уопште није утицало	незнатно је утицало	умерено је утицало	знатно је утицало	веома је утицало
1.	Нисам био довољно талентован да наставим да тренирам.	52.5%	20%	25%	2.5%	0%
2.	Нисам могао успешно да изведем оно што се од мене тражи ни на тренингу ни на трци.	37.5%	15%	35%	12.5%	0%
3.	Био сам бољи веслач од неких који су веслали у посадама које не заслужују.	50%	5%	30%	10%	5%
4.	Нисам се добро слагао са остатком екипе.	50%	22.5%	12.5%	7.5%	7.5%
5.	У клубу су постојали кланови.	72.5%	12.5%	10%	5%	0%
6.	Атмосфера међу члановима је била негативна.	55%	15%	10%	12.5%	7.5%

Табела 9. Приказ резултата одговора на групу питања – персоналне способности и сарадња између веслача

Из Табеле 9. виде се резултати одговора на питања из групе персоналне способности и сарадње између веслача, где се може уочити да је мишљење о самом себи и својим способностима, у овом случају када је реч о таленту, о неуспеху на тренингу и тркама подељено, мада у малој предности је већина која каже да недостатак талента, као и неуспех на тренингу и на трци немају утицаја на престанак тренирања. Што се тиче пажње која је посвећена веслачима који је не заслужују, где је проценат подељен на равне части, као и одговора на неслагање са остатком екипе који има идентичан проценат, намеће се одговор да је неслагање производ давања предности одређеном веслачу, такође може се упоредити са одговорима Табеле 7. где се пажња јавља као битан фактор пре свега у мотивацији, а онда и у наставку тренирања. Наведени проблеми такође доводе и до негативне атмосфере међу осталим члановима.

5.6. Приказ резултата одговора на групу питања – социоекономски статус, објективни фактор и организација доласка на тренинг

		уопште није утицало	незнатно је утицало	умерено је утицало	знатно је утицало	веома је утицало
1.	Родитељи нису могли да плаћају школарину.	67.5%	7.5%	15%	5%	5%
2.	Нису ми одговарали термини тренинга.	35%	32.5%	12.5%	17.5%	2.5%
3.	Било ми је напорно да путујем сваки дан.	55%	17.5%	20%	5%	2.5%
4.	Услови за тренинг су били лоши (весла, чамци..)	62.5%	17.5%	17.5%	2.5%	0%

Табела 10. Приказ резултата одговора на групу питања – социоекономски статус, објективни фактор и организација доласка на тренинг

Из Табеле 10. виде се резултати одговора на питања из групе социоекономски статус, објективни фактор и организација доласка на тренинг из којих се може закључити да чланарина, као и лоши услови за тренинг дефинитивно не спадају у разлоге због којих би деца престала да тренирају. Док термини тренинга, као и свакодневно путовање одређеној групацији ствара проблем, што се најчешће дешава у кадетском узрасту, тј кад се из основне пређе у средњу школу и онда не могу да се ускладе са обавезама

6. ЗАКЉУЧАК

Од фактора који су утицали на почетак тренирања веслања најзначајни су лична афирмација, забава, здравље, љубав према спорту и дружење. Мишљења су подељена око путовања и уписивања студија у Америци. Најмање деце почиње да тренира веслање због новца, популарности, славе и жеље својих родитеља.

Однос веслача и родитеља као могући разлог прекида тренирања веслања није значајан. На веслаче није уопште утицала казна, а нешто мање ни награда од стране родитеља. Понашање родитеља на тркама и генерално њихова подршка имала је веома мали утицај на прекидање тренирања веслања.

Однос веслача и тренера као могући разлог прекида тренирања веслања није значајан. Ни награда, ни казна од стране тренера нису значајно утицали на прекид тренирања веслања. Подељена су мишљења око тренеровог образовања, приступа и начина рада, и занимљивости тренинга. Значајан утицај на прекид тренирања веслања има посвећивање пажње појединцима и физички напорни тренинзи.

Показало се да је однос између тренера и родитеља мало значајан за прекид тренирања веслања. При томе најмањи значај имају сугестије родитеља тренеру као и захтеви родитеља да утичу на састав екипе, док у ређим случајевима долази до лоше комуникације родитеља и тренера.

Што се тиче утицаја персоналне способности веслача и њихове међусобне сарадње утврђено је да у испитиваним клубовима нису постојали кланови. Негативна атмосфера међу члановима није имала утицај на прекид тренирања веслања, док су мишљења подељена око слагања са остатком екипе и мишљења о личним успесима у веслању. Од свега наведеног највећи значај има неуспешност извођења задатака.

У групи социоекономског статуса, објективних и организационих фактора најмањи утицај на прекид тренирања веслања имало је плаћање чланарине, затим лоши услови за тренинг и свакодневна путовања на тренинг. Као најзначајни фактор у овој групи истичу се не одговарајући термини за тренинг.

Када се међусобно упореде групе фактора које имају утицај на прекид тренирања веслања може се закључити да предњаче социоекономски статус, објективни и организациони фактори, персоналне способности и односи између веслача. По утицају следи однос утицај између веслача и тренера, веслача и родитеља и на крају родитеља и тренера.

Могућност закључивања резултата, истраживања резултата је релативно мала из разлога што је сваки појединачан случај јединствен. Категоризација резултата и дистрибуција фреквенција могу указати само на генералне трендове.

Обзиром на велики број веслача који прекида да тренира веслање сваке године, потребно је детаљније истраживати овај феномен како генерално тако и специфично по клубовима па све до појединачног веслача. Анализом резултата могуће је уицати на смањивање појединих фактора чиме се остварује дуже задржавање веслача у овом спорту.

7. ЛИТЕРАТУРА

Allen, J.B. (2006): The perceived belonging in sport scale: Examining validity. *Psychology of Sport and Exercise*, 7, 387–405.

Baćanac, Lj, Petrović, N., & Manojlović, N. (2009): Priručnik za roditelje mladih sportista, Beograd, Republički zavod za sport.

Baudouin, A., & Hawkins, D. (2004): Investigation of biomechanical factors affecting rowing performance. *Journal of Biomechanics*, 37(7), 969-976.

Bull, A.M., McGregor, A.H. (2000): Measuring spinal motion in rowers: the use of an electromagnetic device, *Clinical Biomechanics*, 15, 772-776.

Cox, R. H. (2005): Psihologija sporta. Zagreb: Naklada Slap.

Delorme, N. , Chalabaev, A. , Raspaud, M. (2011) Relative age is associated with sport dropout: evidence from youth categories of French basketball, *Scandinavian Journal*.

Farfelj, V. (1972.): Fiziologija sporta, Jugoslovenski savez organizacija za fizičku kulturu, Beograd.

Macanović, H. (1975): Veslanje – sportovi na vodi, Enciklopedija fizičke kulture 2 (str 461-476), Jugoslovenski leksikografski zavod, Zagreb.

Mladenović, M. (2016). Sportska motivacija. Beograd: Zadužbina Andrejević.

Rajković, Ž. (2015): Promena biomehaničkih varijabli zaveslaja pod uticajem veslanja na 2000m maksimalno mogućom brzinom na veslačkom ergometru, doktorska disertacija, Fakultet sporta i fizičkog vaspitanja, Univerzitet u Beogradu, Beograd.

Rot, N.(2004): Opšta psihologija, Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.

Stanić, M. (1991): Veslanje u rimen i skul čamcima, skipta, Fakultet sporta i fizičkog vaspitanja, Univerzitet u Beogradu, Beograd.

Trbojević, J. (2018). Socio-psihološki prediktori odustajanja od sporta u adolescenciji. Doktorska disertacija, Univerzitet u Novom Sadu, Republika Srbija.

Wuerth,S. , Lee, M.J. , Alfermann, D. (2004): Parental involvement and athletes career in youth sport, *Psychology of Sport and Exercise* 5, 21-33.

Zatsiorsky, V.M (1975): Fizička svojstva sportista, Savez za fizičku kulturu Jugoslavije, Beograd.

Бела књига о спорту.

Група аутора (2016): Правилник такмичења, Веслачки савез Србије, Београд.

Декларација из Нице о специфичним карактеристикама спорта.

Европска повеља о локалној самоуправи.

Европска повеља о спорту за све.

Европска спортска повеља.

Европска урбана повеља.

Европски Манифест – Млади и спорт.

Завршна декларација Европске конференције о спорту и локалним властима – „Спорт за све: улога и одговорности локалних власти“.

Закључци семинара: „Спорт и локалне власти“ (Мадрид, 1979).

Закон о потврђивању Међународне конвенције против допинга у спорту („Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори“, број 38/09).

Закон о потврђивању Најробијског уговора о заштити олимпијских симбола, са Анексом („Службени лист СРЈ – Међународни уговори“, број 1/99) .

Закон о ратификацији Европске конвенције против допинговања у спорту, са Додатком („Службени лист СФРЈ – Међународни уговори“, број 4/91).

Закон о ратификацији конвенције о насиљу и недоличном понашању гледалаца на спортским приредбама, посебно на фудбалским утакмицама („Службени лист СФРЈ – Међународни уговори“, број 9/90).

Закон о спорту, Службени гласник Републике Србије, бр. 10/2016.

Изјава из Амстердама о значају спорта (Уговор из Амстердама).

Кодекс спортске етике.

Међународна повеља о физичком образовању и спорту УНЕСКО-а.

Митровић, Д. (2003): Веслање, скрипта, Факултет спорта и физичког васпитања, Универзитет у Београду, Београд.

Митровић, Д. (2003): Учење основне технике веслања процењене на основу кинематичких карактеристика, докторска дисертација, Факултет спорта и физичког васпитања, Универзитет у Београду, Београд.

Митровић, Д. (2022): Програм развоја веслачког спорта у Републици Србији, Веслачки савез Србије, Београд.

Митровић, Д., & Рајковић Ж. (2020): Техника и методика академског веслања. Београд, Република Србија, Универзитет у Београду, Факултет спорта и физичког васпитања.

Национална стратегија развоја спорта за период од 2014. до 2018. године (донета 2014. године), Закон о спорту, Службени гласник Републике Србије, бр. 10/2016.

Основни принципи статуса невладиних организација у Европи.

Правилник о ближим условима за обављање спортских активности и спортских делатности: 42/2017-74.

Правилник о ближим условима и критеријумима за стипендирање врхунских спортиста аматера за спортско усавршавање и за доделу новчане помоћи врхунским спортистима са посебним заслугама: 124/2012-271.

Правилник о дозволи за рад спортских стручњака: 60/2020-273.

Правилник о евиденцијама које воде акредитоване високошколске установе и друге организације које се баве стручним оспособљавањем у области спорта: 60/2020-274.

Правилник о књизи чланова удружења, друштава и савеза у области спорта: 8/2018-8.

Правилник о коришћењу јавних спортских објеката и обављању спортских активности у јавним спортским објектима: 55/2013-51.

Правилник о надзору над стручним радом у области спорта: 92/2011-40.

Правилник о надлежним националним спортским савезима за спортске гране и области спорта у Републици Србији: 95/2016-42, 45/2018-50, 17/2021-33, 97/2021-247.

Правилник о националним евиденцијама у области спорта: 24/2017-44.

Правилник о националној категоризацији врхунских спортиста: 123/2012-68, 159/2020-121.

Правилник о националној категоризацији спортова: 12/2017-16, 109/2021-62, 4/2022-116.

Правилник о националној категоризацији спортских објеката: 103/2013-7.

Правилник о националној категоризацији спортских стручњака: 25/2013-35.

Правилник о одобравању и финансирању програма којима се остварује општи интерес у области спорта: 64/2016-120, 18/2020-48.

Правилник о подношењу извештаја о одобреним и реализованим програмима и пројектима којима се задовољавају потребе и интереси грађана у области спорта: 73/2017-27.

Правилник о садржају и обрасцу пријаве за евидентирање података о спортским организацијама, спортским савезима, спортским друштвима и спортским центрима: 43/2011-48.

Правилник о садржини и начину вођења Јединствене евиденције удружења, организација и предузетника у области спорта: 108/2017-33.

Правилник о садржини и начину вођења Регистра удружења, друштава и савеза у области спорта: 32/2016-36, 44/2018-27 (др. закон).

Правилник о спортским гранама и областима спорта у Републици Србији и спортским дисциплинама у оквиру спортских грана и области спорта: 51/2016-3, 95/2016-43, 59/2017-11, 84/2017-54, 44/2018-80.

Правилник о спортским гранама од посебног значаја за Републику Србију: 95/2016-41, 17/2021-33.

Правилник о спровођењу здравствених прегледа спортиста и спортских стручњака: 88/2020-131.

Правилник о стручном оспособљавању и усавршавању за обављање одређених стручних послова у спорту: 60/2020-265.

Правилник о стручном спортском испиту: 7/2018-39.

Правилник о условима за кандидовање организација у области спорта за организовање великог међународног спортског такмичења на територији Републике Србије: 11/2021-76.

Правилник о условима за обављање спортских делатности: 63/2013-91.

Препорука (2000) 17 – „О правилима одрживости у спорту: партнерство између спорта и животне средине“.

Препорука (2003) 6 – „О унапређењу физичког образовања и спорта за децу и младе у свим државама Европе“.

Препорука бр. (86) 18 – „Европска повеља о спорту за све – особе са инвалидитетом“.

Препорука бр. (88) 8 – „Спорт за све – старије особе“.

Препорука бр. (99) 9 – „О улози спорта у продубљивању социјалне кохезије“.

Препорука бр. П (95) – „О значају спорта за друштво“.

Пресуде Европског суда правде у области спорта.

РЕЗОЛУЦИЈА – „О принципима доброг управљања у спорту“.

Резолуција бр. 2/75 – „О улози јавних власти у развоју спорта за све“.

Резолуција бр. 27 (1996) 1 – „Спорт и локалне власти“.

Резолуција Генералне скупштине Уједињених нација 58/5 – „Спорт као средство за промоцију образовања, здравља, развоја и мира“.

Уговор о функционисању Европске уније (Лисабонски уговор).

Члан 97. став 1. тачка 10. Устав Републике Србије.